

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA 5. novembra 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 127.

Direktna tarifa z Italijo.

Po dolgem pričakovanju je končno s 1. novembrom stopila v veljavo direktna tarifa za železniški promet z Italijo. Njeno uveljavljanje pomenja brez dvoma velik napredek za organizacijo naše zunanje trgovine, vendar se bojimo, da prihaja prepozno. Še predno je prenehala inflacijska konjunktura, so že naši gospodarski krogi opozarjali na potrebo, da dobimo direktne znižane tarife za promet z Italijo, ki igra v naši zunanji trgovini največjo vlogo. Vršile so se mnogobrojne konference v Rimu, Benetkah, Opatiji, na Reki in v Bolzanu, predno se je dosegel sporazum glede prometno-političnega koncepta nove tarife. Nato so sledila dolgotrajna tehnična dela, ki so zavlekla uveljavljanje tarife za cele dve leti.

Škode, ki smo jih vsled tega utrpeli, so neprecenljive in skoro nepopravljive. Zaman so bili leto dni optimizmi in naše prošnje, naj se pospeši uveljavljanje tarife — potekal je mesec za mesecem in tuja konkurenca je izpodjedala tla našim proizvodom, ki smo jih izvažali v Italijo v lokalnem prometu z lomljenimi tarifi.

Sredi stagnacije, ki vlada po celi Italiji vsled revalorizacije lire, se uveljavlja tarifa. Obširen in kompliciran elaborat, ki obsega nič manj kot 720 strani. Gospodarski krogi v Sloveniji so avočasno preko zbornice stavili predloge za direktno tarifo — bilo je to pred leti, ko je bila situacija našega eksporta bistveno drugačna. Medtem so nastale mnoge izpremembe in že danes je sigurno, da bo treba novo ta-

rifo, ki predstavlja sicer morda dobro bazo za nadaljno izgradnjo, pričeti takoj kritično dopolnjevati, da jo prilagodimo dnevnim potrebam izvoza in vsakokratnim situacijam našega gospodarstva. Ostra konkurenca Avstrije, ki je dobila 13 mesecev pred nami direktno tarifo z Italijo, je nekoliko iztrežila naše eksporterje, da so začeli posvečati železniškotarifni politiki več pozornosti. Zbornica se je sedaj ob priliki uveljavljanja nove tarife obrnila na zainteresirane industrije, da se izstavijo glede strukture in konvencije nove tarife. Prepričani smo, da odziv interesentov to pot ne bo izostal in da bodo vzeli vprašanje, ki je za naše gospodarstvo vitalnega pomena, resno v razmatranje.

Poslevoedečo upravo te tarife vodijo italijanske železnice. Že prvi pogled v tarifo zadostuje, da ugotovimo, da so Italijani v tej tarifi iskali in našli dobrodošlo sredstvo za podpiranje svojega eksporta in svoje ekonomske ekspanzije in ž njo dopolnili koncesije, ki smo jih jim že dali v pogodbeni carinski tarifi.

Nastaja vprašanje, kako so ocenjeni v direktni tarifi naši eksportni interesi, ki so bili pri trgovinski pogodbi žalibog tako malo vpoštevanji? Tudi negativen odgovor nas ne sme iznenaditi, moramo s podvojeno silo na delo, da se s časom izgradi direktni promet po pravih efektivnih in praktičnih načelih reciprocitete in največjih ugodnosti, ki bo koristil najširšim slojem našega gospodarstva.

* * *

Akcija Manufakturnega trgovskega združenja v Beogradu.

Manufakturno trgovsko združenje v Beogradu je poslalo vsem gospodarskim zbornicam v državi naslednji apel:

Večna in brezeiljna preganjanja naših politikov izza osvoboditve do danes so naše patrijotične strokovnjake ovirala, da bi se mogli lotiti kompilacije modernih gospodarskih zakonov in zbog tega trpi naše gospodarstvo še dandanes ogromno škodo in je izpostavljeno šikanam vsake vrste od strani mnogoštevilnih brezvestnih spekulativcev, ki si po raznih zlorabah današnje različne zakonodaje v naši državi delajo kapitale na škodo poštenih državljanov, a v prvi vrsti na škodo trgovine, obrti in industrije v naši državi.

Uprava Manufakturnega trgovskega združenja smatra, da se mora takoj začeti z akcijo za delo na gospodarskem poletu države in za izdelavo gospodarskih zakonov, kakor: obrtnega reda, zakona v menici in čeku, zakona o garantnih pismih, zakona o konkurznem postopanju, zakona o nelojalni konkurenci, zakona o obrtnem davku, zakona o delniških družbah itd. in zato predlaga in prosi zbornice, da čimprej skličejo na konferenco vse trgovce svojega področja, kakor tudi poslance - gospodarje in da se na konferenci, a na to tudi potom tiska energično manifestira želja gospodarskih krogov po plodonosnem in koristnem delu na tem polju.

Pripominjamo, da je zlasti sedaj ugoden čas za to zahtevo, ker so poslanci vseh političnih barv o priliki zadnjih volitev obljubljali narodu gospodarski raj na zemlji, za primer,

da bodo izvoljeni; zbog tega prosi Manufakturno združenje vse zbornice, da skliče v svojih okoliših konferenco, a po možnosti tudi shode gospodarskih krogov in poslancev - trgovcev, v svrhu obravnavanja gornjih upravičenih zahtev.

Članom gremija trgovcev v Mariboru.

»Slovenec« je objavil v svoji številki z dne 28. oktobra t. l. kot volilni manevar notico, da je Trgovski gremij v Mariboru baje izplačal tajništvu SDS za sodelovanje pri lanskim zborničnih volitvah 27.000 dinarjev in zahteva o tem pojasnila. Še isti dan je gremij ugodil tej zahtevi in poslal »Slovenecu« sledeče pojasnilo: »Z ozirom na »Javno vprašanje« v današnji številki Vašega lista pojasnjuje podpisani gremij, da ni dal tajništvu SDS za sodelovanje pri prejšnjih volitvah v zbornico za TOI iz svojih sredstev nikakega prispevka ali nagrade, o čemer se vsak gremijalni član lahko prepriča iz blagajniških knjig in računov v tajništvu gremija. Gremij se strogo drži proračunskih postavk, ki so odobrene na vsakoletnem občnem zboru in ne daje nikomur kakih prispevkov ali daril.«

Ker »Slovenec« tega uradnega pojasnila k njegovi kleveti do danes ni priobčil, se daje isto tem potom vsemu trgovstvu na znanje, mariborsko trgovstvo se pa poziva, da se samo prepriča iz naših blagajniških knjig, koliko so vredni časopisni napadi na naše stanovske organizacije s strani stranke, ki hoče zavajevati našo Zbornico in nam komandirati. — Trgovski gremij v Mariboru: Predsednik V. Weigl l. r.

All so trgovski gremiji oproščeni poštne?

Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani je izdala neki pošti sledečo izjavo:

Trgovski gremiji niso po nikaki zakonski odredbi oproščeni poštne za svojo korespondenco. Člen 56. proračunskih dvanajstin za avgust - november 1925, na katerega se sklicuje, velja samo za zadrugne zveze in zadrugge, ki delujejo v okviru srbskega zakona o kmetijskih in obrtnih (ne pa trgovskih) zadrugah. Kdo in kakšne pravice imajo te zadrugge po čl. 56., naj se pošta pouči iz odredbe št. 29137/II. od 11. avg. 1925 (Okrožnica XXVIII. 196 — 1925) in št. 21100/119 od 30. aprila 1926 (Okrožnica XVI. 103 — 1926). Iz citiranih odredb bo pošta spoznala, da niso gremiji oproščeni, tudi ako bi bil trgovski gremij včlanjen v kakšno zadrugno zvezo in potom nje v Glavnem zadrugnem savezu. Kajti tudi od onih zadrug, za katere velja omenjeni člen 56., je samo tista korespondenca poštne prosta, ki je naslovljena na zadrugno zvezo ali na Glavni zadrugni savez v Beogradu. — (Korespondenca gremijev in zadrug je oproščena poštne samo za primera, da odgovarjajo gremiji na poziv obrtnih oblasti in če je na kuverti označena številka dotičnega poziva z opazko: »Poštne proste«. — Op. ured.)

LADJEDELNICA V KRALJEVICI JE

prišla v konkurz. Iz Beograda poročajo, da se je pričela v pomorskih trgovskih krogih akcija za sanacijo podjetja. Delnice so prevzele Narodna banka, Donavsko - jadranska banka v Beogradu in neka angleška finančna skupina. Ker pride ladjedelnica 15. t. m. na dražbo, jo hočejo kupiti in modernu opremiti ter jo tako usposobiti za nadaljno gradbeno delovanje.

* * *

AVSTRIJSKA TRGOVSKA BILANCA.

Avstrijski trgovski statistični urad je namesto dosedanjih četrtletnih statističnih izkazov o zunanji trgovini izdal končnoveljavne zaključke za leto 1926, z vsemi dopolnitvami in popravki. Tem številkam so pristavljene tudi končne številke za leto 1925. Slika za zadnji dve leti je tale (v milijonih šilingov):

	Uvoz	Izvoz	Plus uv.
1925:	2905-1	1985-9	919-2
1926:	2844-6	1744-9	1099-7

Ze leta 1925 je bila bilančna pasivnost precej visoka, lani se je pa še za 180 1/2 mil. šilingov zvišala, ker je izvoz veliko bolj nazadoval kot uvoz; izvoz za 241-0 mil. šilingov, uvoz pa samo za 60-5 milijonov. V odstotkih se ta razlika v nazadovanju še bolj pozna; uvoz je šel nazaj za dobra 2 odstotka, izvoz pa za skoraj 14 odstotkov. Poleg teh števil ima nova publikacija celo vrsto drugih podatkov, ki doslej še niso bili priobčeni.

* * *

NEMSKI KREDITI ZA TEKSTILNE STROJE

sklenjeni nedavno za nemško tekstilno industrijo, so bili pri nemških tekstilnih tovarnah zelo dobro sprejeti. Pri posredovalnici je veliko naročil, kojih spodnja meja so zneski od 20.000 do 30.000 mark. Zlasti predilnice kažejo veliko potrebo po predilnih strojih. Zaključek se doslej ni izvršil še nobeden, ker je treba predloge prej preštudirati. Mislijo pa, da se bo v najkrajšem času izvršilo prav veliko zaključkov.

Fr. Zelenik:

Trgovskim nastavljenecem v prevdarek.

Trgovsko društvo Merkur vzdržuje leto za letom učne tečaje za razne trgovske predmete, kakor knjigovodstvo, slovensko in nemško stenografijo, nemščino, italijanshino itd. in vsako leto se tudi prijavi precejšnje število obiskovalcev, ki nekaj časa obiskujejo tečaje, potem se pa začne število obiskovalcev krčiti. Marsikateri misli, da gre kar tako brez vztrajnega učenja, ko pa vidi, da se mora človek učiti, pa neha obiskovati tečaje. Uspehi so mogoči le z marljivostjo in vztrajnostjo. Z rednim obiskovanjem teh tečajev bi pokazali, da se cenimo stremenje za slovensko trgovino tako zasluženega trgovskega društva, ki hoče ravno s tečaji pomagati pripadnikom trgovskega stanu, da se izobrazijo v raznih predmetih, ki so za mladega trgovca posebne važnosti. Naš mlad naraščaj ne zna skoraj nič nemščine, pa naj je tudi po štiri leta drgnil hlače v klopih srednje šole. Nemščina pa je v trgovini neobhodno potrebna in znati jo mora vsak pripadnik trgovskega stanu, ako hoče dobiti mesto v izvozni trgovini, kakor tudi v večjih trgovinah. Danes šole ne naučijo nemščine, nekdanj pa smo se je dobro naučili.

Radi zločinskega postopanja Italije proti svojim državljanom naše narodnosti ne gojimo ljubezni do italijanskega naroda oziroma do njegove vlade, toda trgovsko življenje se ne ravna brezpogojno po duševnem razpoloženju množice, ampak po poslovnih potrebah in koristih, pa radi teh moramo znati italijanski. Iz praktičnih ozirov nudi trgovsko društvo s svojim italijanskim tečajem priliko, da se obiskovalci nauče tega jezika. Seveda nam ni potreben ta jezik, ko kupujemo pri Italijanih, ker, če bi bili dovolj zavedni in ponosni, bi občevali in dopisovali z njimi v našem jeziku, ali kadar smo prodajalci, ne moremo siliti italijanskega kupca, da se poslužuje našega jezika. Italijanshina je tako lahek jezik, da se ga marljiv in reden obiskovalec tečaja lahko jako dobro nauči v tečaju samem.

Večina naših mladih nastavljenecov, ki niso imeli prilike, da bi se izvežbali v knjigovodstvu, mislijo o njem precej omalovažujoče. To zelo važno panogo trgovskega znanja smatrajo za neko čisto mehanično delo, nekako avtomatično prepisovanje, vpisovanje in prenašanje iz knjige v knjigo itd. Tako mišljenje je popolnoma napačno. Knjigovodstvo je potrebno vsakemu trgovcu in trgovskemu nastavljenec. Brez knjigovodstva dandanes količkej razvita trgovina ne more obstojati. Znano mi je iz lastnega opazovanja, da marsikateri začne na svoje, pa si ne zna vrediti knjigovodstva. S tečajem se nudi prilika, da si obiskovalec pridobi znanje knjigovodstva.

Izbera oseba za trgovske pisarne je znatna, toda dobro stenografino se težko dobi. Mnogo je ponudnic, ki trdijo, da znajo stenografirati, ali njihove čačke so kaj malo podobne stenografskim znakom in marsikatera svojega lastnega stenograma ne zna pozneje čitati. Dobra stenografinja dobi dobro mesto. S tečajem se nudi prilika, da se pridobi temeljno znanje stenografije, oziroma si znanje izpopolni. Potrebno urnost si mora seveda vsak sam pridobiti s pridnostjo in vežbanjem.

Prijavite se v tečaje, obiskujte jih

redno in vztrajno, pa bode imeli uspeh in korist od tečajev. Brez truda in marljivosti ni vspeha. Društvo hoče koristiti pripadnikom trgovskega stanu, tedaj cenite njegovo stremljenje in poslužujte se tega, kar nudi društvo.

Parker Gilbert svari Nemčijo pred novimi inozemskimi dolгови.

Reparacijski agent sir Parker Gilbert je vložil na nemško vlado spomenico, ki jo še niso priobčili; tudi Parker Gilbert sam želi, da ostane tajna. Celo voditelji strank, ki sta jih sprejela državni kancelar in državni finančni minister, so bili o vsebini spomenice le v velikih obrisih informirani. A kakor zmeraj v takih slučajih je postala vsebina vsaj v splošnih potezah kaj hitro znana. Parker je že v julijemskem sporočilu kritiziral finančno politiko dežel in občin in je govoril o nepreglednem proračunskem gospodarstvu. V svoji zadnji spomenici gre pa še korak naprej in izjava, da bi nadaljevanje dosedanje politike najemanja posojil in nadaljevanje obremenitve države z reformo plač, z izvedbo šolskega zakona in z zakonom o likvidacijski škodi imelo za posledico nezmožnost Nemčije, da bi izpolnjevala svoje reparacijske dolžnosti. Parker Gilbert opozarja, da je najela Nemčija že štiri milijarde zlatih mark v inozemskih posojilih, ki se razdelijo na državo, na dežele in na občine, in da se ta posojilna politika v tej obliki ne sme nadaljevati. Konjunktura zadnjih mesecev je izjemni pojav v svetovnem gospodarstvu, in se že iz tega lahko sklepa, da s trajnostjo te konjunktura ni mogoče računati.

Vsled tega dozdevnega vmešavanja Parkerjevega v notranje razmere Nemčije ga je del nemškega časopisja napadel; uradno sedaj priznava, da je bila spomenica spisana na željo nemškega državnega finančnega ministra.

Dr. O. Pirkmajer:

Za sistematično pospeševanje tujkega prometa v naši državi.

Že večkrat smo razpravljali o narodno-gospodarskem pomenu tujkega prometa ter prišli do zaključka, da je ta panoga pri nas premalo izkoriščena, da bi mogla bistveno izpremeniti gospodarsko bilanco celokupne države ter pomenja v nekaterih krajih in to zlasti v Sloveniji in Dalmaciji edino možnost ustvariti aktivnost gospodarske bilance, dvigniti ekonomski nivo pokrajine ter ustvariti blagostanje naroda. Ni moj namen v podrobnem prepričevati koga o potrebi pospeševanja tujkega prometa, ker

predpostavljam, da smo si v tem na jasnem. Če se s tem problemom zopet bavimo, se mi zdi to potrebno v toliko, da se zedinimo na temeljna načela, po katerih je treba pospeševati razvoj tujkega prometa in kako so dolžnosti v tem pogledu porazdeljene na posamezne interesirane faktorje.

Glede temeljnih načel pospeševanja tujkega prometa ne bomo ustvarjali nič novega, to vprašanje se mora rešiti po vzorcu ostalih evropskih držav. Tu velja princip, da je poverjeno pospeševanje tujkega prometa specialnim organizacijam, ki vodijo sistematično propagando za svoje področje ter potom svojih obratov in privilegiranega stališča nabirajo sredstva, s katerimi so v stanu tudi neposredno ustvarjati ustanove, ki služijo tujskemu prometu.

Tudi pri nas mora veljati načelo: **Pospeševanje tujkega prometa naj bo poverjeno specialnim samoupravnim organizacijam.**

S tem ni rečeno, da država in lokalna samouprava nima dolžnosti v pogledu pospeševanja tujkega prometa. Država naj izvršuje nadzor nad delovanjem tujko-prometnih organizacij, ne da bi jih s tem v prostem udejstvovanju ovirala, nadalje jim mora določiti osnovne smernice delovanja, v kolikor morajo biti v skladu z interesi celokupne države, ona mora upoštevati tujko-prometne interese v svoji prometni in finančni politiki ter jih čuvati povodom urejanja odnošajev med posameznimi državami. Naloga države nadalje je, da uporablja joč svojo zakonodajno oblast ustvari in osigura obče predpogoje za razvoj tujkega prometa v državi, da osigura tujko-prometnim organizacijam sredstva ter ustvari tudi sicer kar najboljšo možnost države, v pogledu pospeševanja tujkega prometa. So to na eni strani dolžnosti čuvanja tujko-prometnih interesov v obče v kurativnem udejstvovanju države, na drugi strani pa dolžnosti države napram tujko-prometnim organizacijam kot institucijam, katerim je poverjena po principu samouprave kompetenca pospeševanja tujkega prometa.

Poleg države, katera ima v prvem redu pred očmi gospodarsko skrbstvo celokupnega državnega teritorija, je k sodelovanju v pospeševanju tujkega prometa poklicana posebna oblastna samouprava, kateri po postavi pripada delokrog pospeševanja ekonomskih prilik na svojem področju. Ako smo se uverili o važnosti tujkega prometa kot ekonomskega faktorja za teritorij katere oblasti, tedaj ne more biti dvoma, da je oblastna samouprava dolžna posvetiti svojo pozornost ter nuditi razpoložljiva sredstva tej panogi v razmerju njenega pomena. Ta zahteva je upravičena tem bolj, ker je na ekonomskem razvoju svojega področja oblastna samouprava že iz finančno-političnega vidika interesirana, ker bo lažje nabirala sredstva za izvrševanje svojega delokroga na ekonomsko jačjem kakor na ekonomsko sla-

bejšem teritoriju. In če poleg tega oblastni samoupravi deloma tudi neposredno dotekajo sredstva iz tujkega prometa, je s tem dovolj podkrepljena zahteva, da se naj vsaj del teh sredstev zopet porablja v tujski promet pospeševalne namene. (Konec prihodnjič.)

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev Celje ima v sredo, dne 9. novembra 1927 ob 19. uri (7. uri zvečer) izredni občni zbor v mali dvorani Narodnega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Sprememba pravil glede števila vajencev, pristopnine (inkorporacijske pristojbine) in doklad. 3. Določba obratnega časa za razne vrste trgovin. 4. Ugodnosti pri Trg. bolniškem in podpor-nem društvu v Ljubljani proti posebnem prispevku okoli Din 240 letno. Ker je dnevni red za vse trgovce zelo važen, se nadeja polnoštevilne udeležbe. Ako ne bi bilo ob določeni uri navzočih zadostno število članov, se vrši po določbi § 17 gremijskih pravil eno uro kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, kateri sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih članov.

Uradni dan »Sreskega gremija trgovcev v Celju« za člane sodnega okraja Šmarje pri Jelšah se vrši v petek, dne 4. t. m. od 9. do 12. ure predpoldne v posebni sobi gospoda Maks Grada v Šmarju pri Jelšah. — Načelstvo.

Uradni dan zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev v Celju naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent zbornice v torek dne 8. novembra t. l. od 8. do 12. ure predpoldne v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. (poslopje carinarnice) v Celju, Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kako pojasniti ali svet v zadevah, katere zastopa zbornica, se uljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

Ljubljanska borza.

Tečaj 4. novembra 1927	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h gold.	22-92	22-98
Berlin 1 M	13-55	13-58
Curih 100 fr.	1094-—	1097-—
Dunaj 1 šilling	8-005	8-035
London 1 funt	276-30	277-10
Pariz 100 fr	224-—	226-—
Praga 100 kron	168-05	168-85
Trst 100 lir	309-375	311-375

LISTEK.

Dr. R. Andrejka:

Oris sedanjega stanja našega društvenega prava.

(Nadaljevanje.)

3. Kot zadnji pogoj za uradni razpust društva navaja § 24 dr. z., »Če društvo ne ustreza pogojem svojega pravnega obstoja«. Formulacija je hotoma taka, da kot clausula generalis pripušča razsežnejšo interpretacijo in s tem podvajanje vseh onih primerov, ki se ne dajo spraviti pod razpustne razloge, omenjene pod točko 1 in 2.

Vendar se da navesti več za ta razlog tipičnih primerov. En tak primer je popolno prenehanje društvenega delovanja brez prostovoljnega razida. Društvo nima več ne vodstva niti imovine, niti članov, tako da sploh ni mogoče sklicati zadnjega običnega zbora, niti ni izgleda, da bi se zopet poživelo. Taka brezdelna in brezpomembna društva se vodijo zastoj in brez razlogov v uradnih društvenih katastrih, varajo oblastva in javnost s svojo eksistenco, ki je v resnici ni in ovirajo čestokrat snovanje podobnih društev

z enakimi cilji, ki bi obetala krepko delovanje. Zato je v javnem interesu in dolžnost društevnih oblastev, da se taka društva razpuste in kot odmrli organizmi izločijo iz javnega upravnega života. Tu so pač odpadli pogoji pravnega obstoja, od katerih je poglavitno članstvo in imovina.

Drug primer: V društvu nastanejo prepirl, ki ovirajo skozi leta in leta delovanje. Odborove seje, občni zbori so ali nesklepčni ali pa se vsled odpora načelstva ne vrše ali pa pride na njih do spopadov in sporov, ki ogrožajo vsako nadaljno delo. Razsodišče, ki naj bi rešilo spore, pa se vsled odpora strank ne more postaviti. Tu je edino in v resnici najskrajnejše sredstvo razpust, saj tudi tako društvo ne odgovarja več pogojem pravnega obstoja.

Dejansko stanje za razpust iz tega razloga pa nastane lahko tudi brez krivde društva. Zunanje razmere, ali zakoniti predpisi, pod katerimi se je društvo nekoč ustanovilo, se lahko tako izpremene, da postanejo namen ali sedež društva ali društvena sredstva nevzdržna ali brezpomembna, protipravna, protizakonita ali državni nevarna. Tako so postala ob prevratu in ob ujedinjenju vsa prejšnja avstrijska patriotska društva brezpomembna, ker

je z objektom njihove brige, Avstrijo, zmanjkalo pogoja za njih pravni obstoj. Enako vsa društva, ki so propagirala nacionalne ali politične aspiracije, ki so v nasprotju z ustanovo in cilji naše države, n. pr. vsa italijanska ali madjarska itd. bojna društva. Pogojev pravnega obstoja bi zmanjkalo n. pr. danes društvu, ki bi imelo namen, ohraniti fidejkomise, ker so po ustavi odpravljeni ali društvu za varstvo izjemnih pravic plemstva.

Pogojev pravnega obstoja nimajo več podružnice društva, ki je bilo oblastno razpuščeno, tudi če niso zakrile nikakih dejanj, po katerih bi se mogle razpustiti, zgolj radi zunanjega dejstva, ker je odpadlo matično društvo, torej pravna oseba, od katere so črpale kot nje priveski svoj pravni obstoj.

V naši ujedinjeni zakonodaji se bavi z razpustom društev edino zakon o zaščiti javnega miru in reda v državi. V členu 15 določa namreč sledeče: »Ako ugotovi državno upravno oblastvo, da je združenje (sindikalna organizacija ali druge) izpremenilo svoj namen, dopuščen z zakonom ali da se je pričelo tajno ali javno baviti z drugimi nedopuščenimi organizacijami ali posli, razpusti tako združenje. Zoper

Trgovina.

Sladkor. V zadnjem času nobene bistvene spremembe na svetovnih sladkornih trgih. Kubanska delegacija pod vodstvom polkovnika Tarafa se je podala na svetovno potovanje. Najprvo se bodo posvetovali na Holandskem z merodajnimi evropskimi produkcijskimi deželami. Ker predsednik Machado pred povratkom ekspedicije gotovo ne bo ničesar ukrenil, se bodo odredbe na Kubi zopet nekoliko zakasnile. Pač velja kot končni rok za odredbe 30. november, po zakonu, in ima torej delegacija le malo časa. Veliko se pa govori o novih dumping-prodajah kubanskega sladkorja v Evropo in o ponovni odložitvi pričetka kubanskega pridelka. Kampanjska dela v Evropi gredo svojo normalno pot naprej, lepo vreme olajšuje pospravljanje pese izredno. Končni pregled o pesi in o sladkorju pa še ni mogoč. Zadnjo Lichtovo cenitev priobčamo na drugem mestu.

Industrija.

Nemški rjavi premog. Pisali smo o štrajku v industriji nemškega rjavega premoga in da je štrajk sedaj končan. Državni gospodarski minister je imenoval sedaj komisijo, ki naj proučuje cene rjavega premoga in naj išče možnost, da bi se večja obremenitev po mezdah izenačila brez zvišanja cen za konsumente. Zlasti mislijo na zboljšanje organizacije v premogovni veletrgovini in v nadrobni trgovini; razliko v zaslužku med obema vrstama smatrajo za preveliko.

Valorizacija japonske surove svile. Iz Tokia javljajo: Kot je znano, se nahaja japonski trg surove svile v težki krizi, cene so tako nizke, da se krijejo komaj produkcijski stroški. Zato je vlada dovolila cenene podporne kredite. Da pa zagotovijo trajno sanacijo trga surove svile, so zopet začeli misliti na njeno valorizacijo. Po vzorcu brazilske kavne valorizacije hočejo ustanoviti posebno družbo, koje glavnicu bi vplačala na polovico japonska vlada, na polovico pa industrija svile. Ta družba bi imela nalogo, da nadzoruje cene na svilenem trgu in jih eventuelno z nakupi in z vrkla-dišenjem drži na primerni višini.

Nazadovanje ogrske sladkorne produkcije. Na Ogrskem je 13 sladkornih tovarn; letos so predelale 12.200.000 metrskih stotov sladkorne pese, lani pa 12.500.000 stotov. Zato bo tudi letos manj sladkorja kot lani; lani so ga napravili 17.500 vagonov, letos pa ne računijo na več kot na 16.300 vagonov. Po končni ugotovitvi produkcije bodo določili, koliko odstotkov bo ostalo doma in koliko bodo smeli izvoziti.

Narodna industrijska razstava v Bolgariji. Zveza bolgarskih industrijcev je skupaj z bolgarskimi trgovskimi in industrijskimi zbornicami naslovila na trgovsko in industrijsko ministrstvo spomenico, naj bi se napravila ob priliki 50-letnice osvoboditve Bolgarske (Bol-

to odločbo imajo njegovi zakoniti predstavniki pravico pritožbe v 3 dneh na prvostopno sodišče. Zoper odločbe prvostopnega sodišča se sme v istem roku vložiti pritožba na kasacijsko sodišče.

Zakoniti zastopniki tako razpuščenega združenja se kaznujejo za nedopuščeno delovanje z zapornim najmanj enega leta in v denarju s 5000 Din, kolikor ne gre za težje kaznivo dejanje.

Te določbe se ne krijejo povsem z določbami § 24 dr. zak. Na eni strani jih specializirajo z navedbo izpremembe namena, ne da bi jih izčrpali, na drugi strani pa razširjajo dopustnost pogojev za razpust tudi na primer, da se bavi društvo z nedopuščenimi organizacijami ali posli.

Ta pojem je razsežnejši nego pojem: »po zakonu kazniv« ali »protizakonit«, kazni pa so drakonske; zastopniki društva, ki je bilo n. pr. ustanovljeno kot družaben sportni klub, a se je bavilo z nedopuščenimi posli hazzardnih iger, bi se kaznovali najmanj z 1 letom zopora.

Korektiv zoper eventualne prekršaje je podan v sodni kontroli policijske kazenske razsodbe po načinu srbskega policijskega kazenskega prava.

(Dolje prila.)

garija je bila osvobodjena leta 1878) in ob priliki tisočletnice smrti velikega bolgarskega cara Simeona (vladal od l. 893 do 927) v Soliji narodna industrijska razstava. Ministrstvo se bo tej pobudi skoraj gotovo odzvalo.

Britanska industrija v bodočnosti. Zveza britanskih industrij pravi, da so njeni izgledi za bodoče leto najugodnejši po vojski. Težkoče v Vel. Britaniji se bližajo koncu, mednarodna višina cen se bo dvignila, bančne obresti bodo padle, zaloga zlata bo narasla in s tem vred vzpostavitev zaupanja. Tudi zunanja trgovina se bo poživila. Vse to pripisuje zveza korakom, ki so jih napravile evropske velebanke skupaj z ameriškimi General Reserve Boardom v New Yorku v svrhu ustanovitve mednarodnega sistema mednarodnega sodelovanja v nadziranju zlate valute onih dežel, ki vporabljajo zlato.

Denarstvo.

Poljski proračun za bodoče finančno leto so objavili 31. oktobra t. l. Dohodke so naračunili na 2350 milijonov zlatov, izdatke na 2228 milijonov, izdatkov je za 237 milijonov več kot v zadnjem proračunu. Niso pa vsebovani vsi pozitivni izdatki in dohodki, temveč samo splošne številke. V krogih državnega zbora (sejma), pa pravijo, da mora biti proračun popoln. Zato je računati s tem, da bo prišlo do novega konflikta med poljsko vlado in med sejmom.

Razpust ogrskega kartela vlag. Na Ogrskem se je izvršila popolna sprememba obrestovalne kupčije, banke so sklenile, da bodo kartel vlog razpustile. Videti je bilo naprej, da se v sedanjih razmerah kartel ne bo mogel držati; kreditne obresti pri denarnih zavodih so se podražile, obresti za vloge so pa ostale neizpremenjene. Pri velikih zavodih dosežejo izdatne zneske takozvane prisilne vloge, ki se morajo zadovoljiti z določeno jim obrestno mero. Srednji in majhni zavodi tega nimajo in si morajo drugače pomagati, da dobijo vloge. Vodstvo kartela ni hotelo dovoliti višjih obrestni in so rajši kartel razpustili. Občinstvo se bo torej odlej naprej zopet lahko pogajalo z vsakim zavodom o višini obresti.

Nemške emisije v New Yorku so nekoliko zastale. Trg je s posojili prenasiten in so morale prevzeti večje zneske emisijske tvrdke same. Glede nemškega finančnega položaja se opaža v New Yorku neko vznemirjenje, povzročeno po razmotrivanjih o spomenici reparacijskega agenta. — Glej poseben članek. Zato mislijo tudi, da se bodo pogajanja o bodočih nemških posojilih na ameriškem denarnem trgu nekoliko zavlekla.

Angleški kapital v Rumuniji. Med londonskima denarnima zavodoma Midland Bank Ltd in National Securities na oni strani ter Biharsko Komitatno posojilnico in gospodarsko banko d. d. v Vel. Varadu na drugi strani se je sklenil dogovor, na podlagi katerega se bosta obe angleški skupini s posredovanjem omenjenega rumunskega zavoda udeležili konsolidacijskega dela v Rumuniji. Rumunska banka bo izvolila v svoj upravni svet dva angleška bančna direktorja in bo zvišala svojo delniško glavnico.

Promet.

Pristanišče Baziaš. To rumunsko pristanišče leži ob Donavi tik ob jugoslovanski meji. Za pospeševanje erdeljskega trgovskega prometa je sklenila rumunska vlada sedaj obnovitev tega važnega, med vojsko popolnoma razdejane pristanišča. Baziaš je važno postajališče za vse donavske ladje, obenem pa važno križišče za železniški promet. Za popravilo pristanišča in železniških naprav na čisto zapuščenih postaji bo dovolila vlada izreden kredit. Zunanje ministrstvo hoče napraviti potrebne korake, da uredi obmejni promet z Jugoslavijo preko Baziaša.

Reorganizacija japonskega brodovja in ustanovitev Lloydja. Vsled težkega položaja, nastalega po pomnoženju konkurenci ameriškega, britanskega in japonskega trgovskega brodovja, hoče japonska vlada z raznimi odredbami trgovsko brodovje reorganizirati. Namerala je organizacija enotnega Lloydja, ki naj bi združil posamezne plovne družbe. Na čelu novega Lloydja bo znana družba Nippon Yusen Kaiša. Lloyd

bo razpolagal z glavnico 150 milijonov jenov, jen je ca pol dolarja. Zelo živo se zanima za novo družbo tvrdka Mitzuji, japonski Stinnes. Japonski trgovski plovbi je nastala v zadnjem času huda konkurenca zlasti od strani neke velike ameriške družbe, ki je prevzela velik del tovarništva med azijsko celino in Zedinjenimi državami. Poleg kitajskih pristanišč obratuje ta družba tudi v ruskih pristaniščih Daljnega vzhoda in sicer po dogovoru s sovjetsko vlado. Japonska vlada se hoče tudi v tem vprašanju dogovoriti s sovjeti in hoče izločiti na ta način ameriško konkurenco.

RAZNO.

† Milena dr. Žerjavova. Narodnega poslanca in ministra n. r. dr. G. Žerjava je zadela kruta usoda. V noči od srede na četrtek je preminula njegova soproga — ideal narodne, plemenite in požrtvovalne slovenske žene. Impozantna žalna manifestacija ob njenem pogrebu je pričala o velikem spoštovanju, ki ga je uživala blagopokojna v vseh slojih naroda brez razlike. Naj ji bo lahka zemlja domača. G. ministru in cenjeni obitelji naše sožalje.

Zadružna centrala na Ogrskem. V ogrskem poljedelskem ministrstvu izdelujejo načrt, tičoč se zadrug. Zakonski načrt misli na ustanovitev zadružne centralne, ki naj nadzira vse zadruge in njih trgovsko in finančno poslovanje. Ugotovili so, da se je več zadrug oddaljilo od potov zadružnega delovanja. Od zadružne centralne si obetajo vsestranskega zboljšanja.

Fuzije ogrskih zavarovalnih družb. V zadnjem času se pripravljajo na Ogrskem združitve zavarovalnih družb. Gibanje izhaja iz inozemstva. Zlasti protizavarovalnica v Münchenu hoče svoja ogrska podjetja koncentrirati in jih spraviti pod centralno vodstvo. Ta fuzijska stremelnja se pa ne tičejo samo inozemskih družb, temveč se hočejo fuzionirati tudi ogrske družbe same; tako družbe proti nezgodam, avtodružbe, jamstvene družbe itd.

Stanovanja za državne uradnike iz skupička srečk. Seveda ne pri nas, temveč v Češkoslovaški. Iz posojila na državne srečke za gradbo uradniških stanovanj so sezidali do konca letošnjega junija na vsem ozemlju čslov. republike za državne in druge javne nameštence 496 hiš s 5599 stanovanji in 4.623 stanovanjskimi prostori. Skupni stroški znašajo 485 milijonov Kč, ki so jih vzeli iz proračunjenega zneska v znesku 580 milijonov Kč.

Električni stroji. Doslej so imele velike pariške tvrdke, ki so prodajale izgotovljene ženske obleke po najnovejši modi, posebne uslužbenke, ki so se oblekle v nove obleke in so hodile po razstavnem prostoru sem ter tja ter pred očevale pariškim damam nove izume v modni stroki od vseh strani. Te uslužbenke so morale biti lepe, imeti so morale brezhibno postavo in kretati so se morale z vso eleganco. V ta namen so morale dovršiti, preden so nastopale pred pariškimi bogatimi gledalkami, poseben tečaj, v katerem so se urile v gracioznem kretanju in ljubkem nastopanju. Seveda so bile te uslužbenke tudi dobro plačane. Sedaj pa kaže, da je tem uslužbenkam odbila ura. Glavne pariške krojačnice so si že dale napraviti

posebne punčke, ki se bodo, odete z novimi modernimi oblečili, kretale po velikih izložbah. Gonila jih bo elektrika in bodo ti stvorile nekake električne aparate. Njihove kretnje bodo tako popolne, da ne zaostanejo v ničemer za živimi uslužbenkami. Tako bodo tudi v tej stroki nadomestili stroji človeško telo.

Ruski narodni gospodarji na Dunaju. Na Dunaju se mudijo zastopniki ruskega narodnogospodarskega sveta, med njimi nekaj inženjerjev, da se orientirajo, kje bi mogli izvesti naročila. Do junija je treba izvršiti še za 60 mil. šilingov dodatnih naročil, tako visoko gre še jamstvo dunajske občine. Rusi bodo kupili po večini instalacijski material. Zlasti veliko blaga potrebujejo ruske elektrifikacijske naprave, ki jih gradijo po velepotnem načrtu. Pa tudi drugih predmetov industrije hočejo ruske importne organizacije dosti nakupiti.

Avstrijske ceste. V novi avstrijski proračun za pospeševanje gradbe cest, so postavili višjo vsoto kot doslej, zato, da se zboljšanje sistematično vrši. Z deli pa ne bodo pričeli pred pomladjo, ker bodo poslane zvezne dežele tozadevne predloge na vlado šele do konca tekočega leta. Kakor smo enkrat že zapisali, je nastalo v zadnjem času vprašanje, če je gradba cest produktivna investicija in če se sme porabiti zanjo del novega investicijskega posojila. Na drugi strani pa pravijo, da praktično to vprašanje ni posebno pomembno, ker se mora del investicij, in sicer v znesku 55.6 mil. šilingov, itak kriti iz tekočih računov, in bi bili stroški za gradbo cest že s tem zneskom več kot pokriti; preračunjeni so namreč z 31 in pol milijonov šilingov. Zastopniki Zveze narodov so takoj ob devoltni posojila protestirali proti nazoru, da bi bila gradba cest produktivna investicija, in za produktivne investicije je bilo posojilo dovoljeno.

Po svetu. Amsterdamska Kontinentalna plovna družba namerava v bodočem letu začeti s prometovanjem po Donavi in je najela v Budimpešti že prostor za svoje parnike. — Vodstvo znanega budimpeškega velemlina Viktorija hoče zopet pričeti z obratovanjem, zaenkrat samo z 10-odstotno kapaciteto. To se je moglo doseči samo na ta način, da so nekateri za Viktorio delujoči požežni mlini, ki so delali podnevi in ponoči, svoj obrat skrčili. — **Tranzitna konferenca** med Rumunijo in Poljsko v Bukarešti se je končala brez uspeha. — **Pogajanja za trgovska pogodbo** med Jugoslavijo in Avstrijo se pričnejo 7. t. m. v Belgradu. — **Trgovina s tobakom v Bolgariji** je bila v zadnjem času zelo živahna, cene letošnjega pridelka so v glavnem poskočile, vendar se splošne smernice ne dajo določiti. Najboljše vrste so dosegle do 190 levov za 1 kg, do čim si dobil navadne vrste že po 15 levov. — Po poročilih Zagrebske trgovske in obrtne zbornice je bil letošnji vinski pridelek v splitskem okraju kvalitativno dober, kvantitativno pa slabši kot lani. — Na Dunaju se je vršila seja srednjeevropskega odbora za tujski promet. Obravnavali so vprašanje skupnih srednjeevropskih reklamnih akcij, zlasti v prekmorju in vprašanje o olajšavah glede potnih vizumov. — **Podjetje Rima Murany Salgo Tarjan** bo izplačalo dividendo 6 pengö. — **Tovarna Škoda d. d.** je kupila staro moravsko tvrdko Barthelmus in Donath za 17 milijonov Kč.

da ojači svojo pozicijo na Moravskem. Podjetje so prevzeli 1. novembra in ga bodo popolnoma modernizirali. — **Število brezposelnih v Vel. Britaniji** zelo pojema; v oktobru 1926 jih je bilo 1 milijon 295.000, v letošnjem oktobru pa 1.074.000. »Times« pravi, da se industriji sedaj tako dobro godi kot še nikoli po letu 1921. O tem tudi posebej pišemo. — **Gospodarska pogajanja med Rumunijo in Nemčijo**, prekinjena vsled padca vlade Averescu, so se spet pričela. — **V Češkoslovaški je izvoz deviz in efektov** sedaj popolnoma prost. — **Poljska banka** bo zvišala delniško glavnico od 100 na 150 milijonov zlatov. Novo delniško emisijo bo skoraj vso prevzela država. Prezemni tečaj bo 150 zlatov za delnico; sedaj notirajo bančne delnice na borzi ca 160 zlatov. Vlada bo mogla svoje delnice na borzi oddati občinstvu. V seji 5. t. m. se določi bivši državni podtajnik v finančnem oddelku U. S. A. Dawes za finančnega svetovalca Poljske banke kot zastopnik ameriškega posojilnega konsorcijskega. — »Echo de Paris« se bavi z vprašanjem stabilizacije franka in pride do zaključka, da je stabilizacija neposredno pred zaključkom. Praktično je francoska valuta že dolgo stabilna, manjkajo ji še primerne zakonite odredbe. Člankar Pietri pravi, da se bo francoska industrija in francoska trgovina nato še bolj povzpela. — **Čslov. državni dolg** se je v letu 1927 znižal za 715 milijonov Kč. Čisto znižanje napram letu 1926 znaša 560 milijonov. — **Vereinigte Stahlwerke** bodo pričeli z izdelovanjem jeklenih hiš; začasni produkcijski program znaša 1500 jeklenih hiš na leto. Zaenkrat izgotavljajo tri tipe: št. 1 tip s tremi sobami; št. 2 s štirimi sobami, št. 3 s petimi sobami. Cena hiši je 6000, 8000 in 10.000 mark. — **Bolgarske tobačne eksportne tvrdke** so dobile v zadnjem času zelo velike množine prvovrstnega tobaka za eksport; gre za 400.000 kg iz Petriča, Melnika in Džumaje. Te vrste so izborne kakovosti in se zmeraj lahko prodajo. Nakupna cena se giblje med 120 in 150 levi. Velik del Omenjene množine je že prodan. — **Člani finančne komisije Zveze narodov**, ki hočejo preštudirati v vprašanju posojila (smo že pisali o tem v št. 125 »Trg. lista«) **gospodarski položaj Bolgarije**, so prispeli tja okoli 1. t. m. in bodo ostali tam 14 dni. Nato se podajo nazaj v Zenevo, da izdelajo tam svoje predloge glede posojila. Izgledi so ugodni. — **Obtok bankovcev v Rumuniji** je znašal 15. oktobra nad 21 milijard lejev, državni dolgov 3653 milijonov za potrebe državnega zaklada in nad 7 milijard lejev za poenotenje valute. Zaklad finančnega ministrstva za odplačilo teh dolgov je narasel na 1834½ mil. lejev. Zlati zaklad znaša nad 7 milijard lejev. — Na zborovanju evropske donavske komisije v Galacu so bili navzoči vsi zastopniki razun rumunskega. Zato so sklepanje o važnih točkah odložili.

Drobne vesti. Češkoslovaške tovarne žice se doslej sicer niso pritoževale nad prepričnimi naročili, vendar niso bile polno zaposlene. Sedaj se je pa tudi to obrnilo in delajo s polno kapaciteto. — **Poljaki in Čehi** se bodo dogovorili o medsebojni teritorialni zaščiti v industriji litiga emaila. — **Pogajanja zastopnikov nasledstvenih držav z reparacijsko komisijo** o ureditvi nekaterih vprašanj avstroogrskih predvojnih dolgov, vršecha se v Parizu, so za en mesec prekinili. To prekinjenje je bilo zato potrebno, ker so bile zahteve zastopnikov upnikov tako visoke, da niso imeli državni zastopniki zadostnih pooblastil. — V zadnjem gospodarskem letu (od 1. oktobra 1926 do 30. septembra 1927) je naročila Rusija v Češkoslovaški za 8.600.000 dolarjev blaga, izvozili so ga pa faktično za 5.200.000 dolarjev. Na elektrotehniške stroje je prišlo za 2.400.000 dolarjev naročil, na druge industrijske stroje 2.900.000 dolarjev, na železo in žico 1.100.000. — **Prihodnjo pomlad** bo Rusija prvič zastopana na pomladanskem velesejmu v Pragi; doslej je bila zastopana le v Leipzigu in na Dunaju. — V tovarniških napravah največje italijanske tovarne umetne svile, **Snia Viscosa**, je nastal velik požar, ki so ga šele čez več ur pogasili. Škoda znaša ca 1 milijon lir. — **Avstrijske kreditne akcije**, 400.000 kšov, so bile v Newyorku takoj podpisane. — **Budimpeška Komerzialna banka** je nakupila večje števila delnic pod-

Vinocet

Tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana, nudi

naifinejši in najokusnejši
NAMIZNI KIS
iz pristnega vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Telefon Štev. 238a.

jetja Dynamit-Nobel v Bratislavi. Delnice je prodajal neki berlinski konsorcij. — Poljska vlada namerava najeti notranje posojilo v znesku 100 milijonov zlatov; doba posojila je nameravana na 25 let, obresti 7%. Posojilo bo služilo v prvi vrsti stavbnim svrham. — Britanskoogrška banka d. d. bo izdala 120.000 novih delnic z dividendnimi kuponi za leto 1928. Nove delnice bo v celoti prevzela tvrdka Helbert Wag Co Ltd v Londonu. — Beremo, da bo mogla vsled zboljšanja denarnega in deviznega položaja obdržati Angleška banka sedanjo obrestno mero do konca tekočega leta.

TRŽNA POROČILA.

Rumunski žitni trg. Položaj rumunskega žitnega trga ni rožnat; pridelek ni bil tak, kakor je bilo pričakovati po prvih poletnih mesecih. Oblikovanje na svetovnem žitnem trgu kaže zmeraj bolj jasno, da Rumunija ne bo mogla tekmovali z drugimi deželami, ki žito pridelujejo. Vzroki te že več let trajajoče krize so znani: prevelike izvozne pristojbine in druge davčne obremenitve, drag domači transport, popolnoma nezadostna transportna sredstva, nezadostne in nemoderne žitne shrambe, pomanjkljivo financiranje žitne trgovine, pri čemer se pomanjkanje tozadavnega kreditnega zavoda naravnost katastrofalno pozna; saj moraš plačati za posojilo 24 do 25% obresti. Sicer so v zadnjem času izvozne pristojbine precej znižali, vendar se to ne pozna dosti, in zahtevajo popolno njih odpravo. Zlasti pšenica je zelo na slabem.

Tržne cene v Mariboru dne 1. novembra 1927. Vse cene v dinarjih: Goveje

meso 10—18, jezik sveži 9—17, drob 5 do 17, loj 8—10; teletina 1750—2250, jetra 15—18, pljuča 8—10; svinjina: 17 do 30, salo 24—26, pljuča 10, jetra 12, ledvice 1750—20, glava 10—15, noge 5 do 8, slanina sveža 20—25, papricirana 26—30, mast 22—30, prekajeno meso 23 do 34, gnjat 30—36, prekajene noge 7 do 10, prekajen jezik 30—36, prekajena glava 10—15, klobase 18—40, meseni sir 20—30; konjsko meso 4—7 za kg. — Kože: konjske kože 60—140 komad, goveje 13—15, telečje 20—22, svinjske 8, gornje usnje 70—100, podplati 55—65. — Perutnina: Piščanci 15—3250, kokoši 45—50, race 30—40, gosi 50—90, purani 60—100, domači zajci 750—30 za komad. — Divjačina: 30—50 za kg. — Mleko, maslo, sir, jajca: mleko 250—3, smetana 12—14 za liter, maslo surovo 36—46, kuhano 48—50, čajno 50—55, sir 25—100 za kg, sirček 3—6, jajca 150—175 za komad. — Pijače: vino 8—12 (novo), 14—25 (staro), pivo 8, žganje 30—45 za liter. — Kruh: beli 6, črni 5 za kg, žemlje 5½ dkg 050 komad. — Sadje: jabolka 4—8, hruške 4—10, posušene slive 10—12, rožiči 10, datelji 25—30, mandelj 55—75, orehi 9—10, jedrca 40—45 za kg. — Specerijsko blago: kava I. 65 do 75, II. 45—55, pražena I. 80—100, II. 50—70, čaj 75—150, sol 3, poper 75, cimet 60—70, paprika 45—75, testenine 10—12, povidl 10, sladkor 15—17, kvas 35, škrob pšenični 16, riževi 20, riž 6 do 12, milo 15—18, soda 2 za kg; kisova kislina 45, kis navadni 2—4, vinski 4 do 6, olje olivno 20—22, bučno 20—22, špirit denat. 15—18 za liter. Žito: pšenica 325—350, rž 3—325, ječmen 3, oves 275—3, koruza 275—3, proso 275—3, ajda 250—275, fižol 4—5, grah 15, leča

12—14 za kg. — Mlevski izdelki pšeničnega moka 350—550, ržena moka 475—5, prosena kaša 550—6, ječmenček 6—12, otrobi 2—225, koruzna moka 3, koruzni zdrob 375—450, pšenični zdrob 6, ajdova moka 7—8, ržena kava 16, cikorijska 22—25 za kg, kaža 6—7 liter. — Krma: seno 65—80, slama 35—45 za kvintal. — Kurivo: drva trda 140, mehka 105 za kuhični meter, premog trboveljski 43—50, velenjski 20—28 za kvintal, oglje 2, koks 060—080, karbid 7, sveče 25—35 za kg, petrolej 7, bencin 9 za liter. — Zelenjava: glavna salata 050—150, endivija 050—2, kartofl 1—15, poper 025 do 050, korenje vrtno 025—1, koleraba 025—075 komad, paradižniki 3, čebula 250—3, česen 10—14, krompir 075 do 150, hren 8—10, kislo zelje 4, kislila repa 2, zelena paprika 8—10, buče 25—35 za kg, peteršilj 025, zelena 050—2, zelenjava za kuhno 050 za šopek, glava zelja 050—3, glava ohrovt 050—2, kupček fižola v stročju 1, kifelčarja 1, pesa rdeča 025—050, repa 025, koleraba 025 do 075 komad.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 8. novembra t. l. ponudbe glede dobave stekel za okna; do 10. novembra t. l. glede dobave jamskega gradbenega lesa, jeklenih vrvi in 4 vagone portland-cementa; do 12. novembra t. l. pa glede dobave krp za čiščenje strojev. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 16. novembra t. l. ponudbe glede dobave smrekovih in borovih plohov, jamskega lesa, strašne lepenke in 2000 kg bencina. — Direkcija državnega rudnika v

Kaknju sprejema do 20. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg cilindrskega olja, 500 kg tovtne masti, 500 kg olja za kompresor in 500 kg olja za turbine. — Predmetni oglasi za natančnejši podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,

ki ima 886 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov

tiskarna in litografski zavod

Ljubljana, Breg 12

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana :: :: Telefon šte. 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepositi itd.

Na veliko Galanterija Na veliko

Trikotaža za dame in gospode. Volna za pletenje v vseh barvah. Velika izbira nogavic, kravati v raznih cenah. Kompletna potreščina za krojače, šivilje in čevljarje. — Razne toaletne in kozmetične potreščine pri

Josip Petelinc-u, Ljubljana

Sv. Petra nasip 7 ob vodi.

Postrežba točna. Cene nizke. Postrežba točna.

Brzjavlj: Krispercoloniale Ljubljana. — Telefon šte. 2265.

ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lastnika: ALOJZIJ LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

Izdelovanje olinatih barv, firneža, lakov in steklarskega klesa. — Zaloga kemičnih in rudniških barv. — Potreščine za slikarje, pisarje, ličarje in druge, vse v to stroko spadajoče.

Se priporočam
Ivan Jančar

TRGOVINA
MIKLOŠIČEVA C. 4
SKLADIŠČE
VIDOVĐANSKA 14.

MIRTNE vence in šopke za poroke najnovejših oblik, božične prtičke (rutice), umetne cvetlice in peresa, nagrobne vence i. t. d. nudi po konkurenčnih cenah

Cvetličarna Podčetrtok

Lastnik:

RADO PREGRAD.

Specijalizeta:

Mirtni vence in šopki.

Naročajte in
širite povsod
TRGOVSKI
— LIST! —

RAZPIS.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo
v Ljubljani

razpisuje oddaje

**krovskih in klepar-
skih del**

za stanovanjsko hišo na Bleiweisovi cesti. Vsi potrebni podatki, kakor proračuni itd., se dobijo med uradnimi urami v zborničnem uradu.

Zapečateni oferti je oddati do 10. novembra 1927 do 12. ure opoldne pri podpisnem uradu.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo
v Ljubljani.

VELETRGOVINA
kolonijalne in specerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudniške vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, poselnice itd. * LASTNA KNJIGOVESNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Ureja ANTON PODGORŠEK. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.